

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk och vedanatomisk analys av virke från två schakt vid Falu gruva

Linderson, Hans

2004

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2004). *Dendrokronologisk och vedanatomisk analys av virke från två schakt vid Falu gruva*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2004:22). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

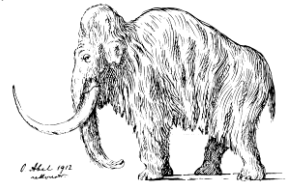
LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

23 Juni 2004

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2004:22
Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK OCH VEDANATOMISK ANALYS AV VIRKE
FRÅN TVÅ SCHAKT VID FALU GRUVA.**

Uppdragsgivare: Eva Carlsson, box 22, 791 21 Falun. eva.carlsson@dalarnasmuseum.se

Område: Falun **Prov nr:** mellan 1-69 se tab **Antal prover/sågskivor:** 24

Dendrokronologiskt objekt: Arkeologiska fynd i anslutning till Falu gruva.

Information: Det dendrokronologiska materialet från de två schakten i Falu koppargruva är som uppdragsgivaren förväntade om svårdaterat pga det fåtaliga årsringarna jmf tabellen nedan. Därtill är det av stor variation till växtsätt och växtplats. Visst virke är kommet ur högre skog medan det mesta är från underståndare i ett slutet bestånd. Lövträden förefaller samtliga vara av ungräd med lågt virkesvärde. De senare uppvisar en yttlig förkolning. Möjligen kan detta hänga samman med att sådant virke då blir beständigare (röta i fuktiga miljöer) och hårdare. Bland de 24 proven fanns fyra träslag, **tall, al, gran och björk**. Då de exakta fynplatserna inte är förevisade för alla dendroproven bör dateringsperioderna som följer ytterligare granskas med underlaget för de exakta positionerna av dendroproven. **Tre tidsperioder för avverkning framkommer av de dendrokronologiska dateringarna, vinterhalvåret 1557/58 och 1559/60, vinterhalvåret 1645/46/47 samt sommaren 1672.**

Prov 36 (catrasnummer 81972) har förväntats vara yngre av okänd anledning. Ur dendrokronologisk synpunkt kan detta mycket väl vara fallet, då det klart skiljer ut sig från de övriga proven, med betydligt högre grad av frodvuxenhet. Denna har dock inte varit möjlig att datera.

Grupper med god korsdatering, dvs träd som vuxit under lika förhållande, eventuellt samma ståndort och under samma tidsperiod.

I	81965, 68, 70, 76:	87 år ingen absolut datering
II	81967, 71:	1585-1646
III	81978, 79:	1511-1597

Anmärkningsvärt och möjligen något att titta närmare på i samband med framtida studier är grupp I, som inte dateras trots att tidsserien blir 87 år.

Den dendrokronologiska analysen visar att det daterade virket är av lokalt ursprung (radie < 70 km). Någon mer precis bestämning är med hänsyn till materialet inte möjlig att göra.

1) Starkt reducerad tillväxt åren före avverkning tydande på passiv gallring (med dagens skogliga språkbruk) dvs avverkning av underståndare, torrträd eller träd som inte med lätthet förväntas växa sig stora.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr : Stock Nr	Träd slag	Antal radie/år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Trädets Egenålder uppskattn
81957	1	Gran	2/30	W	Ej datering		40
81958	6	Al	2/32	W	Ej datering		40
81959	8	Tall	2/69	W	Ej datering		120
81961	9	Tall	2/50	Ej W	Ej datering		1) 140
81962	19	Al	2/29	B	Ej datering		40
81963	20	Tall	2/20	W	Ej datering	Vinter	60
81964	21	Al	2/25	W	Ej datering	Vinter	30
81965	26	Tall	2/70	W?	Ej datering		1) 130
81966	27	Gran	2/18	W	Ej datering		30
81967	28	Tall	2/35	Sp=24, W	1645	V 1645/46	40Gren/stam
81968	29	Tall	2/34	W	Ej datering		1) 40
81969	30	Björk	2/41	W	Ej datering		1) 50
81970	31	Tall	2/57	Sp 28, W?	Ej datering		1) 150
81971	33	Tall	2/61	Nära W	1646	V 1646/47	1) 130
81972	36	Tall	2/33	W	Ej datering		40
81973	39	Tall	2/41	W	Ej datering		1) 50
81974	40	Tall	2/80	W	Ej datering		170
81975	41	Tall	2/29	W	Ej datering		40
81976	43	Tall	2/48	W	Ej datering		100
81977	47	Tall	2/57	W?	Ej datering		1) 120
81978	61	Tall	2/47	W	1559	V 1559/60	60
81979	62	Tall	2/75	W	1557	V 1557/58	100
81980	63	Tall	2/90	W?	Ej datering		1) 160
81981	69	Tall	2/59	W	1672	Juni-juli 1672	120

Hans Linderson.

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830

e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se